

Syrjimättömyyden varmentaminen Lahti Energia Sähköverkko Oy:ssä

1.9.2026 alkaen

Sisällys

1	Yleistä.....	3
2	Toiminnallinen eriyttäminen	3
2.1	Johdon riippumattomuus sähkön myynti- ja tuotantotoiminnasta	3
2.2	Verkonhaltijan johdon työsuhde-etuuksista päättäminen	3
2.3	Syrjimättömyyden varmentamista koskevan toimenpideohjelman laatiminen	3
2.4	Vastuuhenkilön nimeäminen	4
2.5	Toimenpideohjelman päivittäminen.....	4
3	Asiakassuhteet.....	4
3.1	Asiakassopimukset.....	4
3.2	Liittymis- ja verkkopalveluehdot	5
3.3	Mittaus ja mittautietojen ilmoittaminen	5
3.4	Laskutus.....	5
3.5	Pistehinnoittelu.....	6
3.6	Sähkön toimittajan ja itsenäisen aggregaattorin vaihtaminen ja sopimuksen siirtäminen.....	6
3.7	Häviöenergian hankinta.....	6
3.8	Varman, luotettavan ja tehokkaan käytön edellyttämien tuotteiden ja palveluiden hankinta.....	6
3.9	Joustopalveluiden käyttö jakeluverkossa	7
3.10	Varautuminen ja tiedottaminen verkon käyttäjille häiriötilanteissa	7
4	Tasevastuu ja taseselvitys.....	7
4.1	Mittautiedot.....	7
4.2	Taseselvitys	8
4.3	Ilmoitusvelvollisuus.....	8
5	Tietojärjestelmien hallinta	8
5.1	Tietojen käsittely ja suojaaminen.....	8
5.2	Sähkökauppoihin liittyvä tiedonvaihto.....	9
6	Salassapitovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto.....	9
7	Toimenpideohjelman täytäntöönpanoa koskeva kertomus.....	9
7.1	Kertomuksen sisältö	9
7.2	Kertomuksen vahvistaminen	10
7.3	Kertomuksen julkaiseminen.....	10
7.4	Kertomuksen toimittaminen Energiamarkkinavirastolle.....	10

1 Yleistä

Sähkön jakeluverkkoliiketoiminta on lailla säädettyä, luvanvaraista, luonnollisen monopolin muodossa tapahtuvaa liiketoimintaa. Sähköverkonhaltijan toiminnalta edellytetään syrjimättömyyttä suhteessa asiakkaisiin ja muihin sähkömarkkinoiden osapuoliin.

Sähkömarkkinalain (588/2013) perusteella oikeudellisesti eriytetyn sähköverkkotoimintaa harjoittavan verkonhaltijan, jolla on vähintään 50 000 asiakasta, tulee laatia ohjelma toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että verkonhaltija toteuttaa lain 4, 6 ja 11 luvussa tarkoitetut velvoitteensa syrjimättömästi.

Tässä asiakirjassa on kuvattu edellä mainittu toimenpideohjelma. Toimenpideohjelma on päivitetty vuonna 2026 noudattaen Työ- ja elinkeinoministeriön asetusta sähkönjakeluverkonhaltijan toiminnallisista eriyttämisvaatimuksista (TEMa 616/2013) ja Energiaviraston suositusta (Dnro 312/040002/2024). Tämä toimenpideohjelma on voimassa toistaiseksi.

2 Toiminnallinen eriyttäminen

2.1 Johdon riippumattomuus sähkön myynti- ja tuotantotoiminnasta

Lahti Energia Sähköverkko Oy:n (myöhemmin LES) johtoon kuuluvat toimitusjohtaja ja yhtiön hallituksen jäsenet. Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet eivät saa toimia Lahti Energia -konsernin sähköntuotannosta vastaavan yrityksen toimitusjohtajana tai hallituksen jäsenenä.

2.2 Verkonhaltijan johdon työsuhde-etuuksista päättäminen

Toimitusjohtajasopimuksen ehdoista päättää LES hallitus Osakeyhtiölaki ja Sähkömarkkinalaki sekä niistä johtuvat säännökset huomioiden.

LES ei myönnä johdolle sähkön toimituksen tai tuotantotoiminnan tulokseen tai muuhun menestykseen perustuvia työsuhde-etuja.

2.3 Syrjimättömyyden varmentamista koskevan toimenpideohjelman laatiminen

LES on laatinut tämän toimenpideohjelman, jolla varmistetaan, että LES toteuttaa toiminnallista eriyttämistä koskevat ja sähkömarkkinalain luvuissa 4, 6, 11 ja 12 säädetyt velvoitteensa.

LES:n hallitus on hyväksynyt toimenpideohjelman kokouksessaan 28.8.2026 otettavaksi käyttöön 1.9.2026 alkaen.

2.4 Vastuuhenkilön nimeäminen

LES:n hallitus on nimennyt LES:n toimitusjohtajan vastaamaan syrjimättömyyden varmentamista koskevan toimenpideohjelman suunnittelusta, toteuttamisesta, seurannasta ja kehittämisestä. Toimitusjohtaja vastaa myös ohjelman toteutumisesta vuosittain laadittavasta raportista.

2.5 Toimenpideohjelman päivittäminen

Toimenpideohjelmaa päivitetään vuosittaisen seurannan perusteella, mikäli LES prosesseissa, Sähkömarkkina- tai Energiaviraston ohjeistuksissa on tapahtunut muutoksia.

3 Asiakassuhteet

3.1 Asiakassopimukset

Asiakassopimuksilla tarkoitetaan kaikkia niitä sopimuksia, jotka liittyvät verkonhaltijan (LES) laissa määriteltyyn luvanvaraiseen sähköverkkotoimintaan. Asiakkailla tarkoitetaan sähköverkkoon liittyjiä ja verkonhaltijan verkkopalveluiden loppukäyttäjiä, sähkön tuotantolaitoksia ja toisia verkonhaltijoita sekä muita sähkömarkkinoiden osapuolia, jotka tarvitsevat verkonhaltijalta luvanvaraiseen sähköverkkotoimintaan liittyviä palveluja.

Sopimuksista yleisimpiä ovat liittymis- ja verkkopalvelusopimukset. Lisäksi sähköverkkotoimintaan liittyvinä sopimuksina voivat tulla kyseeseen esim. mittaussopimukset ja verkon suunnittelu- sekä verkon rakentamissopimukset, niiltä osin kuin ne liittyvät asiakkaille tarjottaviin liittämispalveluihin. Mikäli LES käyttää sähköverkkopalveluihin liittyvien asiakassopimusten hoitamisessa ulkopuolisia palveluntarjoajia, palveluntarjoajien tulee sitoutua syrjimättömiin menettelytapoihin.

LES hoitaa oman henkilöstönsä voimin sähköverkon liittymissopimukset ja teknisen asiakaspalvelun. Muuta asiakaspalvelua ja sopimustapahtumia hoitaa Lahti Energia Oy ja heidän käyttämänsä yhteistyökumppani Elenia Palvelut Oy tehdyn palvelusopimuksen puitteissa. Palvelusopimuksen sisällössä on huomioitu syrjimättömyysvaatimukset, joiden mukaisesti edellytetään toimittavan.

Asiakaspalvelua hoitavat henkilöt on perehdytetty sähkökaupan pelisääntöihin ja syrjimättömyysvaatimuksiin. Toiminnasta on laadittu erillinen ohje, joka on koulutettu henkilöille ja lisäksi on edellytetty henkilökohtaisia kirjallisia sitoumuksia. Toimivuutta valvotaan saadun asiakaspalautteen ja yhteistyöpalaverien avulla.

LES noudattaa asiakassopimuksissaan asiakasryhmästä ja sopimustyyppistä riippumatta samoja Energiateollisuus ry:n (ET) laatimia ja Energiaviraston hyväksymiä yleisiä sopimusehtoja. Tariffien suunnittelussa pyritään liiketaloudellisiin perustein ja aiheuttamisperiaatteella tasapuoliseen kohteluun. Sopimusta solmittaessa asiakkaat saavat kattavat ja riittävän yksityiskohtaiset tiedot sopimukseen liittyvistä asioista.

Sopimusten päättäminen ja uusien sopimusten aloittaminen on toteutettu alaa koskevien suositusten ja määräysten mukaisesti sähkönmyyjästä tai muusta sähkökaupan osapuolesta riippumatta syrjimättömästi ja tasapuolisin ehdoin.

Asiakaspalvelua koskevilla ohjeilla pyritään varmistamaan, ettei LES käytä asiakaspalvelussaan asiakkaita tai muita sähkökaupan osapuolia syrjiviä menettelyjä.

3.2 Liittymis- ja verkkopalveluehdot

LES soveltaa sähköverkkoon liittämisesä ja tarjottavissa verkkopalveluissa Energiaviraston hyväksymiä Energiateollisuus ry:n suosittelemia verkkopalvelu- ja liittymisehtoja.

3.3 Mittaus ja mittautietojen ilmoittaminen

LES on järjestänyt kaikkien kulutuspisteiden mittauksen ja mittareiden luennan omalla vastuualueellaan. Mittautiedot rekisteröidään mittautietokantaan ja toimitetaan sähkömarkkinoiden osapuolille sähkön vähittäismarkkinoiden keskitetyn tiedonvaihtojärjestelmän kautta.

LES:n sähköntoimituksen mittaus tapahtuu valtioneuvoston asetuksen sähköntoimitusten selvityksestä ja mittauksesta 767/2021 vaatimusten sekä alan suositusten mukaisesti.

Mittaroinnissa ja mittareiden lukemisessa on otettu huomioon sopimusehtojen mukaiset mittauksen oikeellisuutta koskevat kohdat.

LES huomioi mittauksen, luentapalvelun ja mittautiedonhallinnan korkeat kyberturvallisuusvaatimukset.

3.4 Laskutus

Verkkopalvelun laskutuksessa asiakkaalle esitetään erittely verkkopalvelun hinnasta (perus-, siirto- ja tehomaksu sekä verot). Laskun sisältö on Energiaviraston määräyksen 3128/000002/2023 mukainen.

Laskun sisältö on toteutettu EV:n määräyksen sähköenergiaa ja sähkönsiirtoa koskevien laskujen erittelystä (367/441/2006) mukaisena.

Maksatuksessa noudatetaan vakiomaksuaikoja, jotka yksityisasiakkailla ja yritysasiakkailla ovat 14 päivää.

Palvelumaksut ovat LES:n julkisen hinnaston mukaiset. Pyydettyä asiakkaalle kerrotaan veloituksesta ja maksun suuruudesta etukäteen.

LES on laatinut laskutuksesta palvelusopimuksen Lahti Energia Oy:n kanssa, joka on edelleen ulkoistanut laskutustoiminnan Elenia Oy:lle.

3.5 Pistehinnoittelu

Asiakas saa hinnaston mukaista verkkopalvelua LES:n koko vastuualueella.

LES:n asiakkaalla on asianomaiset maksut suorittamalla oikeus käyttää liittymispisteistään käsin koko maan sähköverkkoa.

LES:n siirtopalvelujen hinta ei riipu siitä, missä asiakas maantieteellisesti sijaitsee verkonhaltijan vastuualueella.

3.6 Sähkötoimittajan ja itsenäisen aggregaattorin vaihtaminen ja sopimuksen siirtäminen

LES ei peri erillistä maksua sähkötoimittajan tai itsenäisen aggregaattorin vaihtamiseen liittyvistä rekisteröinti-, taseselvitys- ja muista vastaavista suoritteista.

Sähkötoimittajan tai itsenäisen aggregaattorin vaihtumiseen liittyvät sopimusmuutokset ja tarvittava tiedonvaihto sähkömarkkinoiden osapuolten välillä toteutetaan syrjimättömästi, tasapuolisesti ja ilman aiheutonta viivytystä.

Sopimuskumppanin vaihtamisen ja sopimuksen siirtämisen osalta menettelyissä noudatetaan Energiateollisuus ry:n Sähkömarkkinoiden menettelytapaohteet -suositusta.

3.7 Häviöenergian hankinta

LES hankkii sähköverkkonsa häviöenergian avointen, syrjimättömien ja markkinapohjaisten menettelyjen mukaisesti.

3.8 Varman, luotettavan ja tehokkaan käytön edellyttämien tuotteiden ja palveluiden hankinta

LES verkon varma, luotettava ja tehokas käyttö edellyttää verkon loistehotasapainon ylläpitämistä. Tämän palvelun hankinta markkinaehtoisesti ei ole taloudellisesti tehokasta.

Verkkoyhtiö on hakenut ja saanut poikkeusluvan (3048/040104/2024) loisivirran syöttämiseen kiinteällä verkkokomponentilla eli reaktorilla viideksi vuodeksi v. 2029 loppuun saakka.

LES arvioi taloudellista tehokkuutta

Mahdollisissa palveluhankinnoissa noudatetaan avoimia, syrjimättömiä ja markkinapohjaisia menettelytapoja.

3.9 Joustopalveluiden käyttö jakeluverkossa

Joustopalveluiden markkinaehtoiseen hankintaan tarvittavat käytänteet ovat tutkimusvaiheessa. Joustopalveluiden hyödyntäminen edellyttää uusia kyvykkyyksiä toimitusvarmuusjoustopon arvioinnissa, kaupankäynnissä ja aktivoinnissa.

LES seuraa joustopalveluihin liittyviä T&K hankkeita ja tutustuu markkinoilla oleviin valmiisiin toteutuksiin.

LES on saanut Energiavirastolta poikkeusluvan joustopalveluiden markkinapohjaisesta hankinnasta poikkeamiseen toistaiseksi (3049/040104/2024).

3.10 Varautuminen ja tiedottaminen verkon käyttäjille häiriötilanteissa

LES pitää valmius- ja varautumissuunnitelmansa ajan tasalla.

LES tiedottaa keskeytyksistä kaikkia verkon käyttäjiä häiriökartan kautta. Lisäksi kaikille verkon käyttäjille on tarjolla tekstiviesti-ilmoitus oman käyttöpaikkansa keskeytyksistä.

Kaikille asiakkaille tarjotaan ohjeistusta varautumiseen yhtiön verkkosivuston kautta. Lisäksi LES antaa neuvontaa teknisen asiakaspalvelunsa kautta.

4 Tasevastuu ja taseselvitys

4.1 Mittaustiedot

LES huolehtii vastuualueellaan sähköntoimitusten mittauksesta ja toimittaa tiedot sähkömarkkinoiden osapuolten käyttöön keskitetyn tiedonvaihtojärjestelmän kautta tasapuolisesti ja syrjimättömästi.

4.2 Taseselvitys

Taseselvityksestä vastaa keskitetyn tiedonvaihtojärjestelmän kautta Fingrid. LES toimii määritellyn yhteisen prosessin mukaisesti taseselvityksen mahdollistamiseksi ja oikeellisuuden varmistamiseksi.

Taseselvitystä varten LES hankkii kulutuksesta varttimitatun tai tuntimitatun tuntisarjan.

Poikkeustilanteita varten LES on määritellyt, mitä tyypikuormituskäyrää kuhunkin vastuualueen sähkökäyttöpaikkaan sovelletaan taseselvityksessä. Määrittely on tehty syrjimättömästi.

4.3 Ilmoitusvelvollisuus

LES huolehtii sille kuuluvien sähkömarkkinoiden toimintaan liittyvien ilmoitusten tekemisestä asetuksessa ja menettelyohjeissa määriteltyjen käytäntöjen mukaisesti ja annetuissa määräajoissa.

LES seuraa taseselvityksen laatua tasevirheiden välttämiseksi ja sähkömarkkinatoimijoiden ongelmien minimoimiseksi omalla jakelualueellaan. LES tekee oman taseselvityslaskennan ja vertaa sen tuloksia Datahubin taseselvityslaskelmaan.

5 Tietojärjestelmien hallinta

5.1 Tietojen käsittely ja suojaaminen

LES:n asiakas- ja mittaustietoja sisältävät tietojärjestelmät mahdollistavat tietojen käsittelyn asianmukaisesti.

LES:n asiakas- ja mittaustietojärjestelmillä on tietoturva- ja toipumissuunnitelmat, jottei tietojärjestelmiin sisältyvä tieto katoa, muutu tai tuhoudu. Asiakkaiden henkilötietojen suojaamisessa on otettu huomioon mm. tietosuojalain (1050/2018) vaatimukset.

LES:n liiketoimintaan ja asiakassuhteisiin liittyvän salassa pidettävän tiedon siirtyminen oikeudettomasti kolmansille osapuolille estetään rajaamalla käyttöoikeuksia ja tekemällä salassapitosopimukset eri toimijoiden kanssa.

Asiakas- ja mittaustietoja sisältävien tietojärjestelmien käyttöön ja hallinnointiin oikeutetut henkilöt on perehdytetty järjestelmien käyttöön sekä salassa pidettävien tietojen luottamuksellisuutta koskeviin säädöksiin ja määräyksiin sekä yhtiön sisäisiin ohjeisiin.

5.2 Sähkökauppoihin liittyvä tiedonvaihto

LES noudattaa toimialajärjestön Energiateollisuus ry:n antamia suosituksia liittyen sähkökauppojen selvittämiseen ja siihen liittyvään tiedonvaihtoon.

Käyttöpaikkoja koskevasta normaalia laajemmasta selvitystyöstä peritään hinnaston mukainen lisämaksu tasapuolisesti kaikilta osapuolilta.

6 Salassapitovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto

Asiakaspalveluun, mittaukseen, tasevastuuseen ja taseselvitykseen liittyviä tehtäviä hoidettaessa saatujen ja laadittujen asiakirjojen sekä niihin sisältyvien tietojen samoin kuin näitä tehtäviä hoidettaessa saatujen tietojen osalta noudatetaan vaitiolovelvollisuutta ja hyväksikäyttökieltoa. Toiminta on luottamuksellista ja tasapuolista kaikkia sähkömarkkinaosapuolia kohtaan.

Asiakkaiden henkilön tietosuojaa koskevat yleiset säädökset, kuten henkilötietolaki ja laki sähköisen viestinnän tietosuojasta, on otettu huomioon samoin yritysasiakkaiden liikesalaisuuksien suojaaminen.

LES:n ohjeistuksessa on kerrottu, että henkilö, jolla on hallussaan salassa pidettävää tietoa, ei saa paljastaa, ilmaista sivulliselle eikä käyttää tietoa omaksi taikka toisen hyödyksi tai vahingoksi.

Salassapitovelvollisuus on ohjeistettu LES:n työntekijöille, tasevastaavan ja muiden verkonhaltijan valtuuttamien toimijoiden palveluksessa oleville henkilöille, joiden tehtäviin kuuluu asiakaspalvelu, tasevastuu ja -selvitys, mittaus, mittarinluku, mittaustietojen ilmoittaminen ja rekisteröinti, tiedonvaihto sekä kuormituskäyrämenettely.

Tietojen salassapitoon liittyvien velvollisuuksien noudattamisesta on henkilöstölle annettu sisäistä koulutusta.

7 Toimenpideohjelman täytäntöönpanoa koskeva kertomus

7.1 Kertomuksen sisältö

Julkinen kertomus perustuu toimenpideohjelman vuotuisen tarkistukseen. Julkisessa kertomuksessa kuvataan toimenpiteet, joilla toiminnan syrjimättömyyttä on varmennettu ja parannettu sekä toimenpiteitä, joihin LES on sitoutunut syrjimättömyyden varmentamiseksi ja parantamiseksi. Toimenpiteet liittyvät:

- a) toiminnalliseen eriyttämiseen,
- b) asiakassuhteisiin,
- c) tasevastuuseen ja taseselvitykseen,

- d) tietojärjestelmien hallintaan sekä
- e) salassapitovelvollisuuteen.

Julkinen kertomus ei sisällä liikesalaisuuksia tai muuten salassa pidettäviä tietoja.

Kertomuksessa kuvataan toimenpiteet, joita LES on toteuttanut syrjimättömyyden varmentamiseksi sekä havainnot ja toimenpiteet, joita se on vuoden aikana tehnyt syrjimättömyyden varmentamiseksi.

7.2 Kertomuksen vahvistaminen

LES:n toimitusjohtaja vahvistaa kertomuksen päivämällä ja allekirjoittamalla.

7.3 Kertomuksen julkaiseminen

Toimenpideohjelman täytäntöönpanoa koskeva kertomus on julkinen. LES julkaisee kertomuksen vuosittain verkkosivullaan.

7.4 Kertomuksen toimittaminen Energiamarkkinavirastolle

Julkinen kertomus toimitetaan Energiamarkkinavirastolle vuosittain toukokuun loppuun mennessä.